

**INFORMACIJA APIE PRIIMTĄ SPRENDIMĄ
dėl Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo
projekto leistinumo poveikio aplinkai požiūriu**

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas (pavadinimas, adresas, tel.). Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, J. Basanavičiaus g. 36/2, LT-03109 Vilnius, tel. (8 5) 232 9600, faksas (8 5) 232 9609, el. paštas: lakd@lakd.lt

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (pavadinimas, adresas, tel.). UAB „Infraplanas“, K. Donelaičio g. 55–2, Kaunas LT-44245, tel. (8~37) 40 75 48; faks. (8~37) 40 75 49; el. p.: info@infraplanas.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas. Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projektas.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis, savivaldybė, seniūnija, miestas ar kaimo gyvenamoji vietovė). Planuojamas Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimas (toliau - Aplinkkelis) Šiaulių rajono savivaldybės ribose, Ginkūnų, Kairių ir Šiaulių kaimiškųjų seniūnijų ribose. Aplinkkelio tiesimas yra numatytas šalies bendrajame plane kaip „naujas magistralinis kelias“ ir pažymėtas bendrojo plano brėžinyje „Rezervuojamos valstybės poreikiams teritorijos“. Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane Aplinkkelis pažymėtas kaip „magistralinis kelias“, o Šiaulių miesto bendrajame plane nurodytas kaip „numatomas magistralinis kelias“. Aplinkkelis numatomas į šiaurės rytus nuo Šiaulių miesto (~2 km atstumu), kaimiškajame kraštovaizdyje, kur vyrauja agrarinė aplinka bei Ginkūnų kaimo apylinkių dirbami laukai, veikia ŽŪB „Ginkūnų paukštynas“ ferma (~160 m), UAB „Žemda“ smėlio karjeras (~280 m), UAB „Šiaulių plentas“ asfalto bazė (~280 m), Kairių sąvartynas (~280 m atstumu), Ginkūnų kapinės (nuo Aplinkkelio ~205 m, nuo planuojamų dviračių takų 36-55 m atstumu). Aplinkkelio trasa planuojama atitraukiant nuo artimiausių didesnių gyvenamųjų teritorijų – Kairių, Bertužių, Ginkūnų ir Šapnagių kaimų, tačiau dėl besiplečiančių gyvenamųjų namų statybų, kai kurie pavieniai namai Bertužių, Ginkūnų ir Šapnagių kaimuose priartėja prie Aplinkkelio apie 100-200 m atstumu. Artimiausias Aplinkkeliui gyvenamasis namas yra Sutkūnų kaime, adresu Tilžės g. 327 (šiuo metu apleistas, negyvenamas), kuris nutolęs nuo esamos, tačiau tiesiant Aplinkkelį numatomos rekonstruoti sankryžos ~50 m. Miškų masyvų, didelių vandens telkinių ar upių, saugomų teritorijų prie Aplinkkelio nėra. Kairių ežeras bei Ginkūnų (Švedės) tvenkinys yra nutolę apie 1,1 km. Planuojamas Aplinkkelis kirs upelius Švedę ir jos bevardį intaką. Registruotos kultūros paveldo vertybės ar jų apsaugos zonos į planuojamą Šiaulių Aplinkkelio specialiojo plano teritoriją nepatenka ir su jomis nesiriboja. Aplinkkeliui artimiausios vertybės Šapnagių kapinynas (unik. kodas 6791), nutolęs daugiau kaip 355 m atstumu rytų kryptimi ir V. Vaitekūno kapas (unik. kodas 2261) Ginkūnų kapinėse, esantis apie 580 m atstumu pietų kryptimi. Miškų Aplinkkelis nekirs, todėl projekto įgyvendinimui kirsti miško ar gausaus želdinių kiekio nereikės. Projektą planuojama įgyvendinti naujoje teritorijoje, todėl Aplinkkelis kerta privačius sklypus ir bus reikalingas žemės paėmimas visuomenės poreikiams. Iš viso kertama, arba patenka į kelio apsaugos zoną 181 žemės sklypas. Aplinkkelio tiesimo projekto įgyvendinimui reikės paimti apie 73 ha privačios žemės visuomenės poreikiams.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas (trumpai apibūdinama planuojama ūkinė veikla).

5.1. *Informacija apie svarstytas Aplinkkelio tiesimo alternatyvas.* Kadangi planuojamas Aplinkkelio tiesimas atitinka bendrųjų planų sprendinius, Aplinkkelio poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje (toliau - Aplinkkelio PAV ataskaita) nagrinėjami du Aplinkkelio tiesimo variantai: naujo Aplinkkelio ir „0“ alternatyva („nieko nedarymo“). Šiaulių rajono savivaldybė 2014 m. spalio 3 d. raštu Nr. S-1981(3.24) prašė išnagrinėti Aplinkkelio jungties su Kairių miesteliu galimybę. Tokia galimybė yra numatyta, buvo nagrinėtos net kelios tokio sujungimo alternatyvos. Pirminiuose sprendiniuose buvo numatyta, kad aplinkkelis su į Kairių miestelį vedančiu rajoniniu keliu Nr. 4031 susikirs žiedinėje sankryžoje (23,75 km), tačiau Saugumo audito ataskaitoje buvo nustatyta, kad toks susikirtimas vieno lygio žiedinėje sankryžoje gali turėti neigiamą poveikį kelių tinklui ir eismo saugumui dėl keleto priežasčių: neišlaikomas viso kelio sprendinių vienodumas – kitos sankryžos projektuojamame ruože numatomos skirtingu lygiu, kaip ir dauguma esamo kelio Nr. A18

sankryžų; neužtikrinamas aukštas eismo kokybės lygis (kelias turėtų atlikti tranzito paskirti): vieno lygio sankryža su žemos kategorijos ir reikšmės keliu bus itin arti dviejų magistralinių kelių skirtingų lygiu sankryžos ir bus netikėta įvažiavus į aplinkkelį nuo magistralinio kelio Nr. A9. Dėl šių priežasčių parinkta kita alternatyva – Kairių miestelį su Šiauliais sujungti per kelią Nr. 4031, o su Ginkūnais, per asfaltuotus jungiamuosius kelius. Aplinkkelis planuojamas į rytus nuo Kairių sąvartyno.

5.2. *Informacija apie numatomus taikyti technologinius Aplinkkelio įrengimo procesus.* Planuojamas naujas Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimas, apie 7,3 km ilgio II kategorijos kelias su viadukais, žiedinėmis sankryžomis, pėsčiųjų ir dviračių takais ir apjungiamaisiais keliais abiejose kelio pusėse. Numatomas Aplinkkelio sankasos plotis 12 m, asfalto dangos plotis 9 m, kelkraščiai po 1,5 m. Apjungiamuosius kelius numatoma įrengti ant atskiros 6,5 m pločio sankasos su 4,5 m pločio asfalto danga ir 1,0 m kelkraščiais. Dešinėje kelio pusėje apjungiamasis kelias planuojamas kartu su pėsčiųjų ir dviračių taku. Vietomis projektuojami atskiri pėsčiųjų dviračių takai su 2,5 m asfalto danga ir 0,5 m pločio kelkraščiais. Trasos pradžia ir pabaiga sutampa su esamomis sankryžomis (su Kairių aplinkkelio sankryža ir A18 Šiaulių Aplinkkelio susikirtime su magistraliniu keliu A12 Ryga-Šiauliai-Tauragė-Kaliningradas). Šiaulių šiaurės-rytų krypties Aplinkkelis sujungs valstybinės reikšmės magistralinį kelią A12 (Ryga –Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas) su valstybinės reikšmės krašto keliu Nr. 150 (Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys) ir su valstybinės reikšmės magistraliniu keliu A9 (Panevėžys – Šiauliai). Naujojo Aplinkkelio pradžia – Šiaulių šiaurinio aplinkkelio pabaiga ties Šiaulių - Rygos keliu prie Sutkūnų. Šis Aplinkkelis įsijungs į Bertužių sankryžą kelyje Panevėžys – Šiauliai. Šį transporto mazgą sudaro kelio A9 Panevėžys-Šiauliai skirtingų lygių sankryža su būsimąja gatve į Zoknių pramoninį parką bei su esamu keliu Nr. 4031 Gudeliai-Kairiai-Bertužiai. Prieš pradėdant Aplinkkelio įrengimą, bus atlikti paruošiamieji darbai: nužymėta kelio trasa, pašalinami krūmai ir medžiai, išraunami kelmai, įrengti laikini privažiavimo arba jungiamieji keliai, statybos aikštelės, išardomi esami keliai, jei jie patenka į naujo kelio trasą arba pagal projektą numatytas jų pertvarkymas, pašalinamas ir į laikinas atviras sandėliavimo vietas nustumiamas (esant reikalui – išvežamas) dirvožemis (vidutinis nuimamo dirvožemio sluoksnio storis - 20 cm). Žemės sankasą sudaro pylimai ir iškasos. Pylimai įrengiami iš atgabento ir/arba iškasose iškasto grunto. Žemės sankasa – grunto statinys, atliekantis dangos konstrukcijos pagrindo funkcijas, įrengimo procesą sudaro: paviršinio bei gruntinio vandens nuleidimas; pylimo pagrindo paruošimas, įskaitant jo išlyginimą ir sutankinimą; iškasų kasimas transportuojant gruntą į pylimus arba išlykius; pylimų įrengimas sluoksniais (vieno sluoksnio storis – apie 30 cm) iš gruntų, kasamų iškasose, rezervuose arba karjeruose, kiekvieną sluoksnį išlyginant ir sutankinant; žemės sankasos paviršiaus ir šlaitų planavimas; pylimų ir iškasų šlaitų sutvirtinimas. Įprastu atveju tam naudojamas paruošiamųjų darbų metu nukastas dirvožemis užsėjant jį žole, rečiau (kur šlaitai statesni, pvz. tiltų, viadukų prieigose) – geotinklai, gelžbetoninės plytelės arba blokai, akmenų mūras; aplinkos rekultivacija, statybų aikštelės sutvarkymas. Esant būtinybei, kartu su žemės sankasa statomos konstrukcijos žemės sankasos pastovumui užtikrinti, įrengiami vandens nuleidimo (drenažas, pralaidos ir kt.) ir geotechniniai įrenginiai. Aplinkkelis turės tipinę asfaltbetonio dangos konstrukciją, kurią sudaro pagrindo sluoksniai ir dangos sluoksniai. Baigiamųjų Aplinkkelio tiesimo darbus sudaro: atliekamas horizontalus kelio ženklavimas; nuimami laikini kelio ženklai ir pastatomi pastovūs kelio ženklai ir kiti eismo reguliavimo įrenginiai; išvežami mechanizmai; surenkamos šiukšlės ir statybinių medžiagų liekanos; sutvarkoma statybų aikštelė; atsodinami (arba sodinami nauji) želdiniai.

5.3. *Informacija apie aplinkos oro taršą.* Rengiant PAV ataskaitą buvo išskirti svarbūs aplinkos komponentai orto foto planuose, žemėlapiuose, kitose duomenų bazėse, buvo atlikti lauko tyrimai 2014-06-27 ir 2014-11-06, kurių metu detalai apžvelgta teritorija, sutikrinti ir patikslinti žemėlapiuose ir duomenų bazėse nurodyti objektai ir informacija. Aplinkkelio projekto aplinka vertinta remiantis esamais duomenų šaltiniais. Pagrindiniai teršalai, išsiskiriantys iš transporto ir turintys lokalų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai yra: anglies monoksidas CO; lakieji organiniai junginiai (benzenas); azoto oksidai – NO_x; NO₂, kietosios dalelės – KD₁₀, KD_{2,5}. Nutiesus Aplinkkelį, autotransportas pasiskirstys esamose miesto gatvėse, ir naujai nutiestuose Aplinkkelio ruožuose. Oro tarša įvertinta matematinio modeliu „ISC - AERMOD-View“. AERMOD modelis skirtas kelių, pramoninių ir kitų tipų šaltinių ar jų kompleksų išmetamų teršalų sklaidai aplinkoje skaičiuoti. Šiuo konkrečiu atveju buvo naudojamas oro foninis užterštumas. Aplinkos apsaugos

agentūros (Šiaulių skyrius) pasiūlymu, oro taršos sklaidos modeliavimo metu buvo įvertinti šalia planuojamo Aplinkkelio esami taršos objektai ir naudoti santykinai švarių Lietuvos kaimiškųjų vietovių foninės koncentracijų vertės. Transporto taršos metinės emisijos kiekio skaičiavimams naudotas Jungtinės Karalystės Tiltų ir kelių projektavimo vadovas – GD 01/08. 11 Tomas. DMRB (Design Manual for Roads and Bridges, DMRB: Volume 11, Screening Method). Oro tarša įvertinta blogiausiam variantui: 2035 m prognozė su Aplinkkelio ir industrinės Zoknių zonos įtaka. Atlikus prognozuojamos 2035 m. situacijos oro taršos skaičiavimus ir rezultatus palyginus su ribinėmis užterštumo vertėmis, nustatyta, jog teršalų koncentracijos nėra viršijamos. Matematinį modeliavimą nustatyta, kad nutiesus Aplinkkelį, dėl pakankamai mažo eismo intensyvumo (iki 5596 aut./parą) ir palankios teršalų sklaidos aplinkoje (atviros erdvės), oro tarša padidės labai nežymiai, o žmonių sveikatai nustatytos ribinės vertės nebus viršijamos. Prognozuojama, kad 2035 metais planuojamu Aplinkkelio važiuojančių automobilių eismo intensyvumas sieks 4484 – 5596 aut./parą, vidutinis važiavimo greitis Aplinkkelyje 85 km/val. Taip pat įvertintas transporto taršos metinių emisijų pasikeitimas Šiaulių mieste dėl projektuojamo Aplinkkelio poveikio. Vertinant eismo sąlygas miesto gatvėse priimta, kad vidutinis automobilių srauto greitis sudarys apie 40 km/val. Gauta, kad dėl Aplinkkelio poveikio persiskirsčius automobilių srautams, daugumoje pagrindinių gatvių transporto priemonių skaičius sumažės, o to rezultate sumažės ir transporto taršos metinė emisija.

5.4. *Informacija apie atliekų susidarymą.* Aplinkkelio tiesimas nėra susijęs su gamyba, todėl gamybinės atliekos nesusidarys. Aplinkkelio naudojimo metu atliekų susidarymas nenumatomas, o pakelėse esančios šiukšlės bus surenkamos kelių prižiūrinčios įmonės VĮ „Šiaulių regiono keliai“ Šiaulių kelių tarnybos, kurios pagrindinė bazė yra įsikūrusi visai netoli – apie 660 m atstumu nuo Aplinkkelio, Ginkūnų kaime. Pagrindinis atliekų kiekis susidarys įgyvendinimo metu. Atliekos, kurios susidarys statybos metu pagal Atliekų tvarkymo taisyklių su pakeitimais atliekų sąrašą priskiriamos statybinėms ir griovimo atliekoms: 17 03 02 bituminiai mišiniai, kuriuose nėra anglių dervos, 17 01 01 betonai, 17 02 01 medis, 17 04 (iš sąrašo) metalai (įskaitant jų lydinius), 17 05 (iš sąrašo) žemė (įskaitant iš užterštų vietų iškastą gruntą), akmenys ir išsiurbtas dumblas.

5.5. *Informacija apie paviršinio vandens telkinius.* Planuojamas tiesti Aplinkkelis kerta du upelius: up. Švedę (kodas 41010227, įtekantį į Kulpę) ir bevardį jos intaką (kodas 41010228). Abu upeliai priklauso Mūšos (Lielupės) upės baseinui. Įrengiant Aplinkkelį, per upelius gali būti įrengtos pralaidos arba tiltukai. Planuojama, kad pralaidų antgaliai nebūtų išsikišę, o šlaitų tvirtinimui bus naudojami akmenys ar smulkaus rašto betoninės plytelės. Planuojamas tiesti Aplinkkelis prie tvenkinių, ežerų ir didelių upių nepriartėja. Švedės tvenkinys (kodas 40050046) nuo Aplinkkelio nutolęs 1,1 km, Kairių ežeras (kodas 41040020) - 1,2 km, Ginkūnų ežeras (kodas - 41040011) 2,1 km, ežeras Talkša (kodas 41040010) nutolęs 3,3 km atstumu. Pagal žemių melioracinės būklės ir užmirkimo erdvinį duomenų rinkinį (MEL_DR10LT) planuojamo Aplinkkelio aplinkoje vyrauja drenažu nusaustos ir vietomis nenusausintos žemės. Visi sprendiniai, susiję su melioracijos sistema, bus sprendžiami tolesniuose etapuose, tačiau visais atvejais melioracijos sistemos bus rekonstruojamos ir atstatomos.

5.6. *Informaciją apie požeminį vandenį.* Artimiausios Aplinkkeliui yra Bertužių vandenvietė, nutolusi ~410 m atstumu ir Natūralių sulčių vandenvietė, nutolusi ~770 m atstumu. Aplinkkelis patenka į Šiaulių miesto vandenviečių 3-ią apsaugos juostą, tačiau pagal HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ 3-oje juostoje magistralinių ir krašto kelių tiesimas nėra ribojamas. Artimiausios Aplinkkeliui yra Bertužių vandenvietė, nutolusi ~410 m atstumu ir Natūralių sulčių vandenvietė, nutolusi ~770 m atstumu. Aplinkkelis patenka į Šiaulių miesto vandenviečių 3-ią apsaugos juostą, tačiau pagal HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ 3-oje juostoje magistralinių ir krašto kelių tiesimas nėra ribojamas.

5.7. *Informacija apie dirvožemį.* Pagal atsparumą kelių keliamai taršai ir jos poveikiui, planuojamo Aplinkkelio koridoriuje (dominuoja žemės ūkio teritorijos) vyrauja 25–30 cm storio derlingąjį sluoksnį turintys dirvožemiai, kurie priskiriami labai ir vidutiniškai pažeidžiamų dirvožemių grupei. Siekiant išvengti cheminės taršos (avarinės) iš mobilių transporto priemonių ir įrengimų dirvožemio apsaugą reglamentuoja STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“, todėl ataskaitoje pasiūlytos priemonės apsaugai nuo dirvožemio taršos dėl tepalų išsiliejimo dirbant mechanizmams, apsaugai nuo erozijos, apsaugai nuo dirvožemio suslėgimo ir disagracijos. Dirvožemio analizei pasirinkta 1 km spinduliu nuo planuojamo kelio ašies (iš viso 2 km

plotyje) esanti teritorija. Remiantis dirvožemio ilgalaikės stebėsenos duomenimis, dirvožemio užterštumas prie magistralinių kelių įvertintas kaip leistinas, eksploatuojamų kelių poveikis dirvožemio užterštumui nėra reikšmingas. VGTU atliktoje studijoje taip pat nustatytos vertės prie intensyvių magistralinių kelių buvo lyginamos su HN 60-2004 reglamentuojama dirvožemį teršiančių medžiagų didžiausia leistina koncentracija (DLK). Tyrimai buvo atliekami per 1-2-5 m ir 10 m nuo važiuojamosios dalies. Buvo tirtos sunkiųjų metalų (nikelis, švinas, varis, chromas, cinkas, manganas), chloridų koncentracijos. Tyrimai parodė, kad už kelio juostos ribų didžiausios leistinos koncentracijos (DLK) neviršijamos.

5.8. *Informacija apie saugomas teritorijas, biologinę įvairovę.* Biologinės įvairovės, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių, įtrauktų į Lietuvos raudonąją knygą, „Natura 2000“ teritorijų vertinimas atliktas pagal vykdytus tyrimus vietoje ir esamas duomenų bazes. Artimiausios saugomos teritorijos nuo planuojamo Aplinkkelio nutolusios toliau nei 2,6 km (šiaurės vakarų kryptimi). Tai - Gubernijos miško biosferos poligonas ir su jo ribomis sutampanti „Natura 2000“ teritorija – „Gubernijos miškas“ (LTSIAB001). Artimiausias gamtos paveldo objektas įtrauktas į Saugomų teritorijų valstybės kadastrą yra už 1,2 km esantis Kairių uosis. Pastarasis gamtos paveldo objektas nėra išskirtas kaip gamtos paminklas. Planuojamas Aplinkkelis dalinai užbaigia Šiaulių miesto apjuosimo aplinkkeliais žiedą ir nuo užmiesčio teritorijų atiboja tarp Ginkūnų tvenkinio ir Talkšos ežero esančią žaliąją zoną. Pastaroji teritorija patenka į miesto įtakos sferą ir yra išskirta kaip miesto parkai – Talkšos ir Salduvės parkai. Pagal Šiaulių r. teritorijos bendrąjį planą Aplinkkelio projektas nepatenka į gamtinio karkaso teritoriją.

5.9. *Informacija apie kraštovaizdį.* Vertinant nagrinėjamos vietovės kraštovaizdį 2014-06-27 ir 2011-11-06 buvo atlikta teritorijos foto–fiksacija, esamų ir kartografinėje medžiagoje vaizduojamų objektų sutikslinimas, vizualinis ir struktūrinis kraštovaizdžio vertinimas, išnagrinėtas gamtinis karkasas, rekreacinės teritorijos, apžvelgtas reljefas. Išnagrinėtas galimas poveikis, suformuotos vertinimo išvados. Kraštovaizdžio struktūrą išimtinai formuoja dirbami laukai, pievos bei šalia jų esančios ŽUB „Ginkūnų agrofirma“, ŽUB „Ginkūnų paukštynas“ ferma, UAB „Žemda“ smėlio karjeras, UAB „Šiaulių plentas“ asfalto bazė, Kairių sąvartynas, Kairių ir Ginkūnų kaimai, Ginkūnų kapinės. Miškų masių prie aplinkkelio nėra, tačiau gausūs želdiniai juosia senąjį nenaudojamą ir išardytą siaurojo geležinkelio pylimą. Didelių vandens telkinių ar upių prie aplinkkelio nėra. Artimiausia planuojamos trasos kraštovaizdžio erdvinė struktūra išreikštų dominantų neturi. Tolesnis kraštovaizdis jau turi aiškius išreikštus vertikalius ir horizontalius dominantes, tokius kaip – Kairių sąvartyno kalnas, dviejų lygių Kairių aplinkkelio sankryža. Aplinkkelio pradžioje vyrauja kaimiškas kraštovaizdis, vaizdingais komponentais galima laikyti pakelėje augančius medžius ir atsiveriančią dirbamų laukų panoramą. Aplinkkelis prasidės sankryžoje, kurią numatoma rekonstruoti ir nusidrieks naujomis teritorijomis (pievomis, laukais). Pagrindinis dominantas šioje aplinkoje yra valstybinės reikšmės magistralinis kelias A12 (Ryga – Kaliningradas), kuriuo tranzitinis transportas važiuoja į Latviją ir iš jos. Aplinkkelis nuo Ginkūnų kapinių nutolsta per ~205 m, tačiau statybos metu numatoma rekonstruoti ir sankryžą su esamu keliu į Rygą A12 kelią (kad būtų galima įrengti apjungiamuosius ir pėsčiųjų ir dviračių takus), todėl darbai priartėja apie 36-55 m atstumu. Kapinės nėra registruotos kultūros vertybių registre, tačiau jose yra keletas kapų, registruotų kaip nekilnojamosios kultūros vertybės. Aplinkos apsaugos agentūra tvirtindama PAV programą nurodė, kad PAV ataskaitoje turi būti išnagrinėtas Aplinkkelio ir Ginkūnų kapinių poveikis. Kapinės yra aptvertos ir apželdintos. Remiantis specialiojo plano sprendiniais, Aplinkkelis į kapinių teritoriją nepatenka ir nenumatomi jokie darbai ar kapinių želdinių kirtimai galintys pakenkti šiai laidojimo vietai. Šapnagių kaimas ir Ginkūnų kaimo šiaurinis pakraštys yra vieninteliai kaimai, kurių gyvenamieji namai priartėja prie kelio per 100-200 metrų. Ir toliau vyrauja kaimiškas kraštovaizdis, vien tik dirbami laukai, pievos, ganyklos.

6.0. *Informacija apie poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.* Atlikti triukšmo lygio skaičiavimai prie arčiausiai planuojamo Aplinkkelio esančių pastatų ir jų aplinkų pagal blogiausią akustinę situaciją. Triukšmo modeliavimas parodė, jog dėl planuojamo Aplinkkelio ir į jo viršnorminę triukšmo zoną nepateka nei vienas gyvenamas pastatas ar jo aplinka, triukšmo lygis atitiks HN 33:2011 ribines vertes, tačiau įtraukus foninius triukšmo šaltinius patenka viena gyvenamoji aplinka esanti adresu Tilžės g. 327. Pagrindinis triukšmo viršijimo faktorius yra intensyvi Tilžės gatvė arba kelias Nr. 5.

6. Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas (nurodomos pagrindinės priemonės).

6.1. *Priemonės oro taršai mažinti.* Autotransporto srauto perskirstymas Šiaulių mieste gali įtakoti oro kokybės pokyčius. Pažymėtina, kad Aplinkkelis nesukurs naujo taršos šaltinio. Eismo intensyvumas mieste didės nepriklausomai nuo Aplinkkelio projekto. Nutiesus Aplinkkelį, autotransportas pasiskirstys esamose miesto gatvėse, ir naujai nutiestuose Aplinkkelio ruožuose.

6.2. *Priemonės atliekų tvarkymui.* Visos atliekos pagal galimybę bus perdirbamos antriniam panaudojimui. Atliekos, kurių antrinis panaudojimas neįmanomas, bus perduodamos jas galinčioms tinkamai sutvarkyti įmonėms.

6.3. *Priemonės paviršinio ir požeminio vandens taršai mažinti ar kompensuoti.* Aplinkkelio įrengimo darbai hidrografinio tinklo nekeis. Statybinių medžiagų laikymo aikšteles numatyta įrengti ne arčiau kaip 25 m nuo upelių. Esamas melioracijos sistemos ir įrenginius, tiesiant Aplinkkelį, numatyta rekonstruoti ir atstatyti. Paviršinių nuotekų nuleidimo/valymo įrenginiai, skirti apsaugoti sankasą nuo išplovimo ir užtvindymo, slopina nuotekų srauto energiją, apvalo nuotekas, prieš joms patenkant į paviršinio vandens telkinius, dirvožemį. Pirminiam nuotekų apvalymui nuo Aplinkkelio tiesimo planuojama įrengti žolėtus šoninius kelio griovius, kuriems būtina sąlyga – tanki žolės danga, išsklaidanti nuotekų srautą ir lėtinanti tėkmę. Tinkamai prižiūrint ir tvarkant šių įrenginių naudojimo laikas neribojamas. Numatyta surinkti panaudotus tepalus iš mechanizmų, kad nebūtų užterštas paviršinis vanduo ir dirvožemis. Numatytos priemonės avarinių išsiliejimų (tepalų iš mechanizmų) atveju - statybos metu turi būti laikomos naftos produktus absorbuojančios medžiagos (pjuvenos, smėlis, sorbentai), specialūs konteineriai tepalų surinkimui.

6.4. *Priemonės dirvožemio apsaugai.* Dirvožemio apsaugai nuo taršos panaudota informacija daugiamečių ir atliktų tyrimų duomenimis. Rekomenduojama išsaugoti derlingąjį dirvožemio sluoksnį (ne mažiau kaip 30 cm), jį nukasant, saugojant ir panaudojant rekultivavimui. Rekultivuojamą dirvožemį siūloma panaudoti pylimų ir iškasų šlaitų sutvirtinimui, laikinų statybos aikštelių sutvarkymui sėjant augmeniją. Siūloma nepalikti atvirų, be žolinės dangos žemės plotų. Kur yra įmanoma, vengti stačių šlaitų formavimo. Stačius šlaitus rekomenduojama sutvirtinti papildomai, t.y. ne tik augaline danga, bet ir pvz. panaudojant geotekstilę. Planuojama, prieš pradedant Aplinkkelio tiesimo darbus, parinkti vietą derlingojo dirvožemio sluoksnio saugojimui, paruošti naudojamų statybinių medžiagų ir atliekų saugojimo vietas.

6.5. *Priemonės saugomoms teritorijoms ir biologinei įvairovei.* Planuojamo Aplinkkelio trasa numatoma dirbamuose laukuose ir sukultūrintose ganyklose. Planuojamas Aplinkkelis nekerta ir nesiriboja su biologinei įvairovei svarbiomis teritorijomis, todėl Aplinkkelio tiesimas reikšmingo neigiamo poveikio biologinei įvairovei svarbių teritorijų praradimui neturės. Aplinkkelis nekerta ir nesiriboja su valstybinės reikšmės ar privačiais miškais, valstybinės ar europinės („Natura 2000“) svarbos teritorijomis, todėl specialių apsaugos priemonių taikyti nereikia.

6.6. *Priemonės uždaryto Kairių sąvartyno sinergetinio poveikio sumažinimui.* Aplinkkelis planuojamas į rytus nuo uždaryto buitinių atliekų Kairių sąvartyno. Įvertinus Kairių sąvartynui įrengtą izoliaciją apsaugai nuo aplinkinių teritorijų taršos ir ~280 m atstumą iki planuojamo Aplinkkelio numatoma: sąvartynas nuo aplinkinių teritorijų (tame tarpe ir Aplinkkelio) yra atskirtas specialiai sąvartyno apsaugai suformuotais grioviais; sąvartyno filtrato baseinai yra visai kitoje sąvartyno pusėje, nei planuojamas Aplinkkelis. Šiuos baseinus nuo sąvartyno kalno skiria esamas asfaltuotas keliukas, kuriuo važiuojama į UAB „Šiaulių plentas“ asfaltbetonio bazę ir į UAB „Žemda“ Ginkūnų smėlio karjerą; įrengiant Aplinkkelį bus sutvarkomas paviršinio vandens nuvedimas nuo kelio, įrengiami grioviai ir įgyvendinami kiti sprendiniai pagal išduotas sąlygas dėl melioracijos. Planuojama veikla pagal „Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas“ nepažeidžia buitinių atliekų sąvartynams taikomos 500 m SAZ, kelių statyba SAZ zonoje galima.

6.7. *Priemonės poveikio kraštovaizdžio sumažinimui.* Kelio aplinkos kokybės pagerinimui ir, atsižvelgiant į Šiaulių raj. sav. raštą 2014-10-03 Nr. S-1981(3.24), kuriuo pritardama PAV programai paprašė išnagrinėti ir numatyti kelio apželdinimą ekologiniais, maskuojančiaisiais ir kitos paskirties želdiniais, rekomenduojama iš viso apželdinti 3,3 km kelio, daugiausia prie gyvenamųjų teritorijų – Šapnagių, Ginkūnų bei Kairių. Želdinimas turėtų išryškinti kelio trajektoriją, maskuoti naujų viadukų dominavimą kraštovaizdyje, uždengti ir apsaugoti gyvenamąsias teritorijas nuo kelio, pagerinti važiavimo kokybę dviratinkams, pagyvinti

aplinką. PAV ataskaitoje pateikiamos vietos, kuriose rekomenduojama sodinti, rekomenduojamos rūšys, tačiau tikslus kelio apželdinimas turėtų būti numatytas rengiant techninį projektą. Siūloma parengti Šiaulių Aplinkkelio apželdinimo planą. Kad nereiktų papildomai paimti žemės visuomenės poreikiams, želdinius siūloma komponuoti ir tarp Aplinkkelio ir jungiamųjų bei dviračių takų. Visoje kelio trasoje rekomenduojama įterpti ir nedideles želdinių grupes, kurias sudarytų keletas medžių ir krūmų – tokie atvejai pajvairintų monotoniškumą, atvertų vairuotojams įdomesnių vaizdų ir padidintų budrumą bei eismo saugumą. Žiedines sankryžas ties sankirta su keliu A12 (Ryga – Kaliningradas), esant galimybės rekomenduojama apželdinti žydinčiais augalais, t.y. - šilokų danga, kuri nereikalauja daug priežiūros.

6.8. *Priemonės neigiamam poveikio visuomenės sveikatai išvengti.* Gyvenamasis pastatas, adresu Tilžės g. 327 ir jo aplinka patenka į numatytas darbų apimčių ribas, aplinkos apsaugai yra siūlomos triukšmo mažinanti priemonė apželdinimas su tvora. Želdinius rekomenduojama sodinti tankiai, nepaliekant tarpų. Rekomenduojama sodinti krūmais ir dalį atsparesnių spygliuočių, nes jie slopina triukšmą ir žiemą, nors jų garso slopinimo efektyvumas, palyginti su lapuočių, yra mažesnis. Siūlomas tvoros aukštis 2 m. Įdiegus šią kombinuotą priemonę, tolimesne jo priežiūra turėtų rūpintis sklypo savininkas. Kitų papildomų triukšmo-vibracijos mažinančių priemonių dėl planuojamo Aplinkkelio keliamo triukšmo įrengti neplanuojama.

7. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados (nurodoma ar pritarė visi PAV subjektai).

7.1. Šiaulių rajono savivaldybės administracija 2014-10-03 raštu Nr. S-1981 (3.24) derino poveikio aplinkai vertinimo programą ir prašė PAV ataskaitoje išnagrinėti ir numatyti Aplinkkelio jungties su Kairių miesteliu galimybę, apsaugos nuo triukšmo sienelių įrengimą ties gyvenamosiomis vietovėmis bei kelio apželdinimą ekologiniais, maskuojančiaisiais bei kitos paskirties želdiniais.

7.1.1. Šiaulių rajono savivaldybės administracija 2015-08-05 raštu Nr. S-1546 (3.24) be pastabų pritarė Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV ataskaitai. 2015-09-30 raštu Nr. S-1896 (3.24) patikslino Šiaulių rajono savivaldybės administracijos 2015 m. rugpjūčio 5 d. raštą Nr. S-1546 (3.24) „Dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos išvadų“ ir informuoja, kad pritaria ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai - Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projektas be pastabų.

7.2. Šiaulių visuomenės sveikatos centras 2014-09-30 raštu Nr. S-4828 (9.9) pritarė PAV programai.

7.2.1. Šiaulių visuomenės sveikatos centras 2015-08-18 raštu Nr. S-3679 (9.10.7) išnagrinėjęs Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV ataskaitą, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai bei planuojamos ūkinės veiklos galimybei pasirinktoje vietoje pritaria.

7.3. Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2014-09-26 raštu Nr. S1-1472 pritarė PAV programai ir nurodė, kad nori susipažinti su UAB „Infraplanas“ paruošta Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV ataskaita, siekdama išsiaiškinti, kaip bus sprendžiami galimų ekstremaliųjų įvykių lokalizavimo, likvidavimo ir padarinių šalinimo klausimai.

7.3.1. Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2015-08-10 raštu Nr. S1-1079 derino UAB „Infraplanas“ paruoštą Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV ataskaitą ir pritarė planuojamos ūkinės veiklos galimybei.

7.4. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis padalinys 2014-10-01 raštu Nr. (9.38.-Š)2Š-577 parengtą Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV programą derino ir pageidavo nagrinėti PAV ataskaitą.

7.4.1. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis padalinys 2015-08-05 raštu Nr. (9.38.-Š)2Š-440 išnagrinėję Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV ataskaitą pastabų neturėjo, pritarė ataskaitos sprendiniams ir planuojamai ūkinei veiklai.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas (nurodoma, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo skelbimai, kada vyko viešas supažindinimas, kaip buvo atsižvelgta į visuomenės pasiūlymus).

8.1. Pranešimas visuomenei apie parengtą Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto PAV programą paskelbtas 2014-08-29 respublikiniame

laikraštyje „Lietuvos žinios“ (skelbimo patikslinimas 2014-10-21) ; 2014-08-29 Šiaulių apskrities ir miesto laikraštyje „Šiaulių kraštas“ (skelbimo patikslinimas 2014-10-22); 2014-08-29 Šiaulių rajono savivaldybės internetiniame tinklapyje (skelbimo patikslinimas 2014-10-22); 2014-08-28 Šiaulių rajono Ginkūnų seniūnijos (skelbimo patikslinimas 2014-10-21), 2014-08-28 Kairių seniūnijos (skelbimo patikslinimas 2014-10-21), 2014-08-29 Šiaulių kaimiškosios seniūnijos (skelbimo patikslinimas 2014-10-21) skelbimų lentose; 2014-08-29 PAV dokumentų rengėjo UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje (skelbimo patikslinimas 2014-10-21). Dokumentų rengėjai informavimo priemonėse pranešė apie patikslinimą, kad visuomenė teikti pasiūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo gali viso proceso metu.

8.2. Aplinkos apsaugos agentūros, atsakingos institucijos atliekančios funkcijas tinklapyje, 2014-09-11 paskelbtas pranešimas apie parengtą PAV programą.

Pasibaigus PAV programos viešinimo terminui, pasiūlymų iš visuomenės negauta.

8.3. Informacija apie visuomenės viešą supažindinimą su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir viešo susirinkimo laiką buvo skelbiama 2015-06-30 dienraštyje „Lietuvos žinios“: 2015-06-30 Šiaulių apskrities ir miesto laikraštyje „Šiaulių kraštas“; 2014-06-29 Šiaulių rajono savivaldybės internetiniame tinklapyje; 2015-06-29 Šiaulių rajono Ginkūnų seniūnijos, 2015-06-30 Kairių seniūnijos, 2015-06-30 Šiaulių kaimiškosios seniūnijos skelbimų lentose; 2015-06-29 PAV dokumentų rengėjo UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje.

8.3.1. Susipažinti su parengta „Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto“ PAV ataskaita buvo galima nuo 2015 m. liepos 1 d. iki liepos 15 d. darbo dienomis, darbo valandomis Kairių seniūnijoje, adresu: Plento g. 2, Kairių miestelis, Šiaulių r. savivaldybė ir darbo dienomis nuo 8:00 iki 17:00 val. pas dokumentų rengėją UAB „Infraplanas“, adresu K. Donelaičio g. 55-2, Kaune. Ne darbo metu su PAV ataskaita buvo galima susipažinti iš anksto susitarus su PAV rengėjais.

8.3.2. Viešas susirinkimas dėl „Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto“ PAV ataskaitos įvyko 2015 m. liepos 16 d. 17:00, adresu Plento g. 2, Kairių miestelis, Kairių seniūnija, Šiaulių r. savivaldybė. Susirinkime užsiregistravo 4 dalyviai, 2 - dokumentų rengėjo atstovai. Dalyviams išaiškinta susipažinimo su protokolu tvarka ir terminai. Iki viešo visuomenės supažindinimo su PAV ataskaita nebuvo gauta nė vieno suinteresuotos visuomenės pasiūlymo. Protokolas baigtas rašyti ir pasirašytas per 5 d.d. po viešo susirinkimo - 2015 m. liepos 22 d. Su protokolu, dalyviu sąrašu ir PAV pristatymo medžiaga buvo galima susipažinti PAV dokumentų rengėjo UAB „Infraplanas“ internetiniame puslapyje nuo 2015 m. liepos 22 dienos. Pastabų dėl protokolo iš visuomenės negauta.

8.4. Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Šiaulių skyrius, 2015-08-28 Aplinkos apsaugos agentūros internetinėje svetainėje paskelbė Informaciją apie gautą „Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto“ poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą. Suinteresuota visuomenė per nustatytą prašymų teikimo terminą - iki 2015-08-11 dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo nepateikė.

9. Atsakingos institucijos sprendimo pobūdis (planuojama ūkinė veikla leistina/neleistina), jo priėmimo data ir su juo siejamos sąlygos, pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Šiaulių skyrius 2015 m. spalio 2 d. priėmė Sprendimą Nr. (15.6)-A4-10986, Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projektas leistinas pagal parengtą PAV ataskaitą ir įvykdžius Sprendime nustatytas sąlygas.

Su sprendimu siejamos sąlygos:

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, vadovaujantis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie priimtą sprendimą turi informuoti visuomenę.

2. Veikla galės būti vykdoma įgyvendinus visas PAV ataskaitoje ir šiame sprendime numatytas poveikį aplinkai mažinančias priemones bei neviršijant PAV ataskaitoje nurodytų ir teisės aktuose nustatytų, poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai, rodiklių.

3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už PAV ataskaitoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba nutraukti veiklą.

4. Rengiant techninį projektą, parengti Aplinkkelio apželdinimo planą, kaip numatyta PAV ataskaitoje, kuriame atsižvelgti į siūlomas želdinimo vietas ir sprendinius.

5. Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (nuo 16,5 km iki 23,75 km (šiaurės-rytų krypties) žvalgomųjų archeologinių tyrimų trumpos ataskaitos pagrindu, prieš pradėdant žemės judinimo darbus, su Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos Šiaulių skyriumi suderinti detaliųjų archeologinių tyrimų atlikimo būtinumą.

6. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui, atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą:

1. Parengtai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamos ūkinės veiklos galimybėms pagal pateiktą PAV ataskaitą pritarė visi PAV proceso subjektai: Šiaulių rajono savivaldybės administracija, Šiaulių visuomenės sveikatos centras, Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis padalinys.

2. Nutiesus Aplinkkelį, transporto srantai sumažės beveik visose pagrindinėse Šiaulių miesto gatvėse, jungiančiose miesto gatvių tinklą su užmiesčio keliais. Kartu tose gatvėse turėtų pagerėti eismo sąlygos, sumažėti tarša iš transporto, pagerėti aplinkos oro kokybė ir akustinė situacija. Prognozuojami automobilių srauto sumažėjimai sieks nuo 0,9 tūkstančių iki 2,9 tūkstančių automobilių per parą tam tikrose Vilniaus, Tilžės, Vytauto, Aušros ir J. Basanavičiaus gatvių atkarpose.

3. Planuojamas „Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto“ įgyvendinimas atitinka Lietuvos Respublikos teritorijos, Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos ir Šiaulių miesto teritorijos bendrųjų planų sprendinius.

4. Derlingasis dirvožemio sluoksnis, kuris bus nukasamas prieš pradėdant statybų darbus ir saugomas visą statybų laikotarpį, baigus darbus bus panaudojamas vietovės rekultivacijai, todėl Aplinkkelio tiesimo projektas neturės reikšmingo poveikio dirvožemio kokybei, neskatins dirvožemio erozijos.

5. Nors rekreacinių teritorijų apie Aplinkkelį nėra, tačiau tinkamai įrengtas Aplinkkelis suformuos ir padidins kraštovaizdžio vertę, užmaskuodamas ankščiau pažeistas kraštovaizdžio vietas, išryškins reljefą, atverdamas vaizdingas agrarines panoramas keleiviams. Įrengus dviračių takus, tuo pačiu pagerės visų aplinkinių teritorijų pasiekiamumas.

6. Aplinkkelio projekto įgyvendinimas pagerins akustinę situaciją ir prisidės prie visuomenės sveikatos gerinimo Šiaulių mieste. Įdiegtos triukšmo mažinančios priemonės 2 m aukščio ir 130 m ilgio tvora su apželdinimu gyvenamosios aplinkos apsaugai esančiam adresu Tilžės g. 327, prognozuojamos tinkamos HN 33:2011 aplinkkelio ir numatytose darbų apimčių ribose. Neigiamas poveikis visuomenės sveikatai neprognozuojamas.

7. Įgyvendinus Šiaulių Aplinkkelio projektą su visais privalomaisiais ribojimais ir rekomenduojamomis žmonių sveikatos saugos ir aplinkos apsaugos priemonėmis, užtikrins, kad aplinkos taršos bendrieji ir specifiniai rodikliai neviršytų teisės aktuose nustatytų didžiausių leidžiamų koncentracijų, lygių, neigiamo poveikio visos populiacijos ir rizikos grupių žmonių sveikatai.

10. Kur ir kada galima susipažinti su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumo pasirinktoje vietoje. Susipažinti su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą *dėl Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A18 Šiaulių aplinkkelio (šiaurės-rytų krypties) tiesimo projekto* leistinumo pasirinktoje vietoje galima Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Šiaulių skyriuje darbo dienomis nuo 8⁰⁰ val. iki 17⁰⁰ val., pietų pertrauka nuo 12⁰⁰ - 12⁴⁵ val., adresu M.K. Čiurlionio g. 3, Šiauliuose.